

Németh István Péter

Az én múzeumom (I–VII.)

I. Jan Breughel: A bűnbeesés

Fölötte rubin pont csak az ágon egy alma,
mibe Éva akárha majmocska harapna.
Távoli tőlem e helyszin, egészen odáig –
aligha látom, ami tényleg aligha látszik,

hogy utolszor lakozunk ebben a kertben
együtt: aki minket is megnevezett s a fa,
pingvin, papagáj, gém meg vadkacsa.
Égre a rózsza. Föl madárka se rebben.

Szétzüllik az éden. A tó jege fölött
magukra maradnak a lázas hattyu-bögyök
szorongva már az ítéletig

ahányszor csak az ember a tüzét gyújtja.
Ám van, ki hajóján minket is újra
meg újra, párban – megmenekít.

Virtuális műterem (2010)

II. El Greco: Az Olajfák kertjében

Sápadt égbolt: gyűrött pergamen.
Csak tudtam, a test erőtelen.
Ti nekidöltetek a falnak.
Fölöttem angyal, pohár, varjak.

Csak térdeltem gyűrött ég alatt,
míg messze volt Atyám, virradat.
Hisz tudod. Péter. János. Jakab.
Virrasztottatok volna velem.

Aludtál Te is, távol, akár
a szerelem. S közel volt pohár.
És sereg. S Júdás. És félelem.

Füvek verítékeztek velem.
Egy vad nyüszített valahonnan,
mikor már nem is kiáltottam.

III. Frida Kahlo

Gerincem görög oszlopa ripityára törött
Mellem bimbaja fölött Jézusból való a szög.
Kaktuszoktól tanulom viselni a szomjam
ha csillapítani csöpp sem jó sehonnan.
Bocsássad meg, hogy szemöldöm
varja verdes Feléd már mindörökkön.

IV. Anna Margit: Festőnő és múzsája

Zöld vállkendője rojtokig rózsákkal teli.
Tenyerét megadón tarkójára teszi.
Lassún ezalatt szíve fölé kígyó kúszna.
Ezért is bújt ma páncél-pikkelyes blúzba.

Sárga láng-tollakkal már fölébe tárva
múzsza-szeráfjának tűzpiros szárnya:
mire készüljön? Öröme? Gyászra?

V. Borsos Miklós karácsonyi grafikájára

Fénysugarakkal fölhúrozott hárfá
az angyal óvó szárnya.
Domború föld s homorú mennybolt
közt sosem-hallott dallam pendült

mikor Mária ringatta ott
álomba Fiát, ahogy
tó tükre mezíten csillagot.

VI. Kovács Tamás: Úton a bálba

*„Látod, szmoking is van rajtam,
magam szőttem, magam varrtam,
épp erre az alkalomra,
forró lesz a bálterem...”*
(Szöcs Géza: Jössz velem bálba)

Az asztrált, huss, viszi szárnya,
röpíti messzi bálba.
Nem kell hajcihó, se hajcipő
s hogy lábát lejárja.
A test tudja, hajt az idő,
hogy az idő lejár, hja! –
és másért szuszog már a
gyöngéd vastüdő.
Hol mindene este bál van,
odatart Geezer. De ki ő?
Szörcsuhában? Szöcs ruhában!
Néz utána Emontekiő.
Hökkennek, még nem várták ott
lepkegyűjtők és tanítványok.

VII. Gustav Klimt: Judit Holofernéz fejével

Nyakad körött alkonyi aranykígyó-ékek,
a vezéri sátor szunyoghálójánál is
lengébb a ruhád, nem szeplőzi vércsepp,
s az Úrnak tetsző mindaz, mire csábítsz.

Csak álomképnyi villanás volt a kifent tőr,
boldog az aranykarkötős kezedtől
még egyre simogatott holt emberfő.

Kerék Imre

Ceruzasorok Petrarca könyvé

(parafrázis Ady versére)

Hajh, régi vágjak, szilaj ölelések,
gerle-búgások, sasmadár-merések,
íme, itt az írás rólatok.

Minden sorában rideg-szeretetlen
mint a gödörbe elcipelte halott.

Nem könyörgés ez, hogy csókodat kérjem,
s nem kell színjátzó mosolyod se nekem;
elég, ha torkomon akad a szó-
Téged úgy sem érint, ami lehetetlen:
e pár könnyecsepp, tilosan buggyanó.

Óh, a szenvedés boldogság nekem,
éretted boldog beteg életem.
Megjelölt vagyok bár a Sors előtt:
Mint régen a hajdani nem szeretettek,
Mint régen a régi bús szeretők.

Hazatérő csorda

Bruegel festménye

Ezüst-kéken tarajlik a folyó.
Partján a rozsdás domboldalon tarka
tehéncsorda imbolyog duzzadó
tőgyekkel, lustán hazafelé tartva.

Sietni kell, mielőtt még kitörne
a vihar, a vén fák már hajladoznak.
Egy suhanc görcsös husággal döfölvé
nógatja a le-lemaradozókat.

Pohos varjú figyeli őket dögre-
síváran, olykor bőszen károgtatva,
vagy el-elkapva pockot, egeret.

S ez így megy napra-nap: megállt örökre
e perc, recehártyánkon megapadva-
vonul a bőgő, károgó menet.

Michelangelo márványszonettje

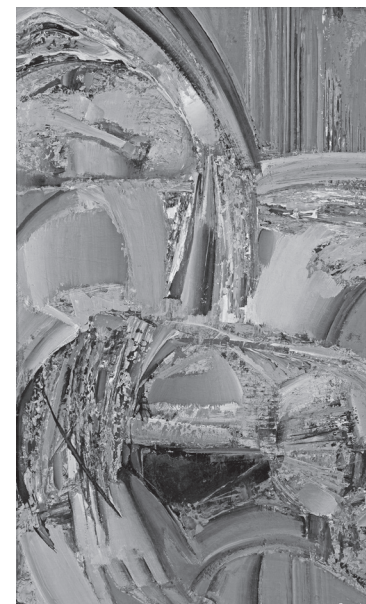
(fordítás)

A legjobb művész álmát is bezárja
bármely márványtömb kőfölségébe,
míg ha kifejti azt véső-ütése,
kezét lelke vezérli célt találva.

Így benned, Asszony, bálványozott-szépség,
benned rejlik szívemnek üdve-kínja,
de karom erőtlen, hogy létrehívja
a boldogság szobrát s vágyott tökélyét.

Nem szépséged okolom s szerelmem
sok bánatomban, sem a sorscsapások
vagy végzet és harag nem oka ennek,

hogy halál s irgalom is lakik benned,
de számomra nincs remény semmiben sem,
mert folyton csak a halálra találok.

Pietà (1980)

Fucskó Miklós

Közel enged

(Csontos Jánosnak)

Ebben a semmiresincsidő időben élek
Pontatlanul közlekedő évszakokban ázok
Mint nagykabátot, kinőttem már a létet
S vonnám magamra, ha reszketek, ha fázok.

Régtől kering a halál köröttem
Súlyos árnya beleng éjt s napot
Botladozik szívem vérrögökben
Nyelőcsövem savakban tocsog

Közel enged magához Isten
Résnyire hagyja a vég ajtaját
Nyitott lélekkel láthassam innen
Mi vár rám majdan odaát

Takarjátok el szemem, mint a bűnözőkét
Ne vizslassák szégyenmart arcomat a népek
S bocsássatok meg elbotlott szándékaimért:
Földre rogyva, épp az Éggel beszélek...

Elfogyóban

Mindenki elmegy, itt hagy, itt:
ujjbegyemen a lüktetéseid
morzézom, mint táltos mágiát.
„Bolond ez!” – legyint, bárki lát,
s meglehet, lassan úgy igaz,
mert mind megbont, ki élni hagy,
kitépve részét, részemet –
Őrizem óvó szívverésedet

Mondhatatlan

A négyszögnyi égre, melyre kinézek,
jelet pettyeznek csonka csillagképek,
és lázas ágyamba hullnak darabokra.

Míg a tetőtérnyi eget kémlelem,
visszacsillagzik rá fáradt két szemem,
s burjánzik ifjú álmaim ritka bokra.

Világtalan lennék nélküled, botor,
aki tévelyeg míg álmok közt kotor,
fohásztalanul sóvárgó számon a szó,
a Mondhatatlan nem lenne dadogható.

Ha nem lennél Te, hát nem lennék én sem,
lelketlen anyag a vak makrotérben,
iránytalan szellem, céltalan húsedény,
ha nem lennél, nem lenne költemény – –

Előjelek

Minden háborút megnyertél,
minden békét elvesztettél...

s meztelenül csobbansz majd az égbe,
a gondolat gúnyáit is levetve végre –

ideje lenne már elkezdni lenni,
de kell lassan a semmibe menni
Dzsóhoz a túlvilági kávéház Hungáriába,
hol már nem vastagszik a pincérnők bokája,

ám várnak a nők, kikkel a halál köt össze,
(legsúlyosabb közös élet-élmény mindörökre),

de a lélek még ifjú lobogással lengedez,
míg a fájdalom az önmegadásig megedz.

Vitéz Ferenc

Fucskó Miklósnek

Az Édenkerthelyiség bejáratánál

Megilletődve álltam bozontos szakállad előtt – „verset hoztam, ha megmutatnám, talán...”; s nem gondoltam akkor, hogy majd az évek során úgy nő a kézirat-halom az Isten asztalán, mint a kamrában szorítja egymást a sok befőtt (némelyik megromlik, a másikat fúrja féreg, és olykor egyedül bégetek, ha kivet a karám).

Aztán jeleket hagytál mindenütt; nehéz Folyam húzott a mélybe – úgy tűnt, a part is egyre messzebb; és elhajóztál Krúdyt megkeresni – egy kócos sziget árnyékát rajzoltad a hegyre, hol beborított mindent a hó, mégis boldogan szálltak utána a sólymok: szerettek ott pihenni, honnan belátnak majd a fáradó szemedbe.

Itt állok most az Édenkerthelyiség bejáratánál, látom, hogyan változik Seng Thu Chek a nappal, és a holddal mint évődnek ezüstös hársak; s úgy fogadsz be engem is a végtelen vigasszal, hogy ha sólymaiddal egyszer messze szállnál, ne tévesszen meg senkit se majd a látszat – mert a hársrügyekbe visszaizmosodsz tavasszal.

A fölösleges szentélyről

A megmaradás már csak ráadás.
Vagy mondhatnám: fölösleg. De tudván, hogy minden hiány akkor látszik többnek, mikor megmarad még benne a talány: kőszentélyt készítek egy rögnek. – S talán a szentély én leszek majd, a ráadás. Fölösleg.

Amikor Seng Thu Chek visszajön...

(A hatvanéves Fucskó Miklósnek)

Amikor Seng Thu Chek visszajön, mert mégsem ment el úgy nap-nyugtakor, hogy mindent itt hagyott, s hirtelen sok lett a kevés, hogy már nem találja meg a rész önmagát egy múltó pillanatban,

megvétözva az ismert határokat, becsukja mindent-látó szemét, s a mellkasából egy merész mozdulattal metszi ki a Napot, megismételve a világot teremtő mozdulatot.

S már nem tudunk mit kezdeni e véresen fölsikoltó és lázas massa-fénnyel, mely úgy ezüstözik, mint a Hold, elenyészünk benne Seng Thu Chek nélkül – – –

Isten ismeretlen prófétája volt, ki ismerős jövőt jóslott: csak úgy lehet élni igazán, ha elfogadjuk a képtelen halált, de közben egy újszülött-köszöntő áriát próbálgat gyöngé torkunk, míg ajkunk a messi égbe kékül – – –

(Ilyenkor a hajnal azt jelenti, hogy sikerült elnapolni a megkerülhetetlen végzetet, és földíszíthetjük a világot, s ha kell, leszaggathatunk róla néhány súlyos és haszontalan cicomát.)